

College van burgemeester en wethouders

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Beheer

Datum	9 februari 2016
Ons kenmerk	2016/59891
Contactpersoon	DM van Esterik
Doorkiesnummer	023-5113380
E-mail	dmesterik@haarlem.nl
Bijlage(n)	
Onderwerp	Reactie op de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie naar aanleiding van het onderzoek naar de kwaliteit van het openbaar groen

Geachte commissieleden,

Het college heeft het rapport van de Rekenkamercommissie (RKC) naar de kwaliteit van het openbaar groen in Haarlem met belangstelling gelezen. Wij zijn met u van mening dat het geen twijfel leidt dat het (openbaar) groen in onze stad een onontbeerlijke factor is voor de leefbaarheid en dat meer dan ooit een evenwichtige visie en een zorgvuldig beheer hierop vereist is.

Door middel van dit onderzoek brengt de RKC in beeld op welke wijze de gemeente Haarlem in beleid en uitvoering invulling geeft aan de groene ambities van het coalitieakkoord. De centrale onderzoeksvraag luidt: hoe geeft de gemeente Haarlem invulling aan de ambitie voor de versterking van de kwaliteit van het openbaar groen en hoe geeft zij hierbij invulling aan een toekomst- en klimaatbestendige stad?

De reden voor de RKC om dit onderzoek uit te voeren is gelegen in de constatering dat concrete beleidsmaatregelen die de visie van het coalitieakkoord en het college concreet dienen uit te werken, ontbreken.

Voorop staat dat het college zeer is ingenomen met dit onderzoek naar het openbaar groen in onze stad, dat geresulteerd heeft in aanbevelingen voor vele doeleinden, ook op de lange termijn. De analyse zoals uitgevoerd ligt grotendeels in lijn met onze groenambitie en een aantal door de RKC voorgestane beleidsmaatregelen krijgen reeds vorm of zijn in ontwikkeling.

Hierna zullen wij puntsgewijs ingaan op de aanbevelingen uit de bestuurlijke nota. De aanbevelingen staan in cursief schrift waarna het antwoord van het college volgt.

1. Formuleer samenhangend beleid zodat beleidsdoelstellingen voor openbaar groen alle belangrijke tendensen en ontwikkelingen in hun onderlinge samenhang beschrijven en zodat hieraan voldoende specifiek doelstellingen en middelen kunnen worden gerelateerd.

Reactie van het college

Het college is in de huidige beleidsconstellatie geen voorstander van het op voorhand ontwikkelen van sectoraal beleid, hoewel wij erkennen dat dit op onderdelen noodzakelijk kan zijn. Met het niet aanvaarden van het concept-Groenstructuurplan in 2010 heeft de raad gekozen voor een koers waarbij een integrale blik op de openbare ruimte voortaan als het uitgangspunt wordt genomen. Sectorale plannen zoals een ecologisch beleidsplan of Haarlems Verkeers- en Vervoerplan zijn dan uitwerkingen die passen binnen de overkoepelende ruimtelijke kaders. Die kaders worden gesteld door de Nota Ruimtelijke Kwaliteit (2012) en de in voorbereiding zijnde Toekomstvisie en de Structuurvisie Openbare Ruimte. Bovenal zal door de invoering van de Omgevingswet en de op te stellen Omgevingsvisie een integrale afweging van het gehele beleid op het fysieke domein noodzakelijk zijn.

Hierbinnen kunnen de meer specifieke onderdelen zoals die van verkeer, water en groen in samenhang met elkaar worden uitgewerkt en voldoende *smart* worden gemaakt.

2. Ontwikkel en implementeer een set van effectieve instrumenten om de functies van openbaar groen maximaal te verbinden met de bestuurlijke ambities voor openbaar groen. Verlies hierbij de samenhang niet uit het oog.

Reactie van het college

De groenambities van het huidige coalitieakkoord zijn mede gebaseerd op die van de voorgaande bestuursperiode. Het beleid is consistent en samenhangend en dit heeft zich vertaald in een oplopende score in de Omnibusenquête van de tevredenheid over het groen in de wijken. Zo is vanaf 2010 systematisch gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van het groen in parken en in de woonwijken, het beter toegankelijk maken van het openbaar groen voor de Haarlemmers en bieden van betere kansen aan de natuur in de stad. Dit ondanks de taakstelling uit 2013 ten laste van het beheer en onderhoud die ook zijn weerslag heeft op de kwaliteit van het openbaar groen. Het actief participeren in het groen en het groenbeheer door de inwoners wordt met name in de huidige bestuursperiode – ook financieel- gestimuleerd en inmiddels is een groot aantal kleine en grotere groeninitiatieven in de wijken van de grond gekomen.

In een vroeg ontwikkelingsstadium bevinden zich het beleid voor de klimaatadaptatie en beleidsinstrumenten waardoor aan groen een economisch-financiële waarde kan worden toegekend. Hiermee bedoelen wij de maatschappelijke kosten en baten analyses (MKBA's) waarvan het TEEB-instrument een voorbeeld is¹. Het rapport van de RKC maakt er eveneens melding van. Hoewel de eerste toepassingen van de modellen vanuit de klimaatadaptatie en

¹ TEEB staat voor : The Economics of Ecosystems and Biodiversity, een internationaal ontwikkeld instrument om de waarde van groen in financieel opzicht te kunnen vertalen.

MKBA's als TEEB vooralsnog experimenteel zijn hecht het college grote waarde aan deze ontwikkelingen voor Haarlem, waarmee de waarden van het groen kunnen worden verbreed en versterkt.

Onze ambities voor de hoofdgroenstructuur in Haarlem voor de langere termijn worden concreet zichtbaar in de Structuurvisie Openbare ruimte, waarin een samenhangend beleid voor alle functies in de openbare ruimte zijn beslag krijgt. Haarlem weet zich gesteld voor een aanzienlijke woningbouwopgave die vrijwel geheel een plaats zal krijgen in de bestaande stad. De Toekomstvisie en de Structuurvisie Openbare Ruimte geven richting om deze opgave te realiseren zonder dat dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit. Klimaatbestendigheid van de stad en het behoud van de biodiversiteit zijn hierbij eveneens het uitgangspunt. Daarnaast leggen wij het accent op het kleinschalig vergroenen binnen de mazen van de stad en binnen de vigerende beleids- en financiële kaders. Hierbij kan gedacht worden aan gevelgroen, dakgroen en postzegelparkjes.

3. Stel een plan van aanpak vast voor actief burgerschap in het openbaar groen.

Reactie van het college

'Samen doen' is de noemer onder het coalitieakkoord en het college stimuleert onder meer via subsidies voor kleine groeninitiatieven dat inwoners meer betrokken worden op het groenonderhoud in de eigen wijk. In de beheer- en onderhoudscontracten met de partners in de stad is groenparticipatie eveneens geborgd. Overigens is groen bij uitstek een 'sociaal bindmiddel'. Daarom werkt de gemeente samen met onder meer het Platform Haarlem Groener, de vertegenwoordiger van ca. 20 kleine en grotere niet-commerciële organisaties die in de openbare ruimte tuinieren of groen onderhouden. Bij de ontwikkeling en uitvoering van groenbeleid en groene projecten is dit platform één van onze gesprekspartners.

4. Doe nader onderzoek naar de concrete rol en invulling van openbaar groen in de bouw van een toekomst- en klimaatbestendig Haarlem.

Reactie van het college

Het openbaar groen is een onmisbare factor als het gaat om het aanpakken van de hittestress en wateroverlast ten gevolge van klimaatverandering. De beleidsontwikkeling van de klimaatadaptatie is bij gemeenten pas zeer recent op gang gekomen. Een van de eerste onderdelen is het uitvoeren van een 'Stresstest klimaatbestendigheid' waaruit moet blijken welke (aanvullende) maatregelen in Haarlem nodig zijn om de gevolgen van de klimaatverandering te kunnen opvangen. De stresstest zal in het eerste kwartaal van 2016 worden uitgevoerd waarna het college het rapport met aanbevelingen met de raad en de stad zal delen².

² 'Stresstest klimaatbestendigheid Haarlem'-wethoudersbrief aan de Beheer dd. 2-11-2015

5. Incorporeer de financiële en maatschappelijke waarde van openbaar groen in het afwegingskader voor de inzet van de beschikbare middelen voor ontwikkeling en onderhoud van openbaar groen.

Reactie van het college

Zoals hierboven vermeld zijn er instrumenten in ontwikkeling vanuit de noodzaak tot klimaatadaptatie en het toekennen van een financieel-economische waarde aan groen. Haarlem participeert actief in de landelijke platforms die zich met de ontwikkeling van dit beleid en implementatie van uitvoeringsmaatregelen bezig houden. Hierdoor kan de kennis direct worden vertaald naar de Haarlemse situatie. Uiteraard zal dit gebeuren in nauw overleg met de betrokken maatschappelijke organisaties in Haarlem. Met deze werkwijze kunnen nieuwe inzichten snel een plaats krijgen in het Haarlemse groenbeleid. Met betrekking tot de financieel-economische en maatschappelijke waarde van het openbaar groen werkt het college er aan om deze te betrekken bij de integrale afweging binnen de gemeentebegroting. Een eerste aanzet hiervoor wordt gegeven in de programmabegroting voor 2017.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders

secretaris,
J.A. Scholten

burgemeester,
mr. B.B. Schneiders